

MIKLÓS GUSZTÁV (1888-1967)**Kubista portré, 1913-1914**

Olaj, vászon, 61x46,5 cm

Jelezve balra lent: G. Miklós 1913-14

Kezdő ár: 5 000 000 Ft / 17 544 EUR

Becsérték: 8 000 000 - 12 000 000 Ft
Estimated value: 28 070 - 42 105 EURMiklós Gusztáv:
Kubista tanulmány, 1912 – 1914 között**A KUBIZMUS HELYE A MAGYAR MŰVÉSZETBEN**

Nemcsak a művészettörténet-kutatásban, de a kultúra egyéb területein is állandó viták tárgyát képezik azok a stílusirányzatok, melyeknek magyar vonatkozású gyűjtőpontjai nem az ország határán belül találhatóak. Ilyen vitatott irányzat a kubizmus is. Ha neveket szeretnénk az irányzat mellé felsorakoztatni, egyértelműen Kmetty János és Szobotka Imre neve merül fel evidenciaként. Kmetty egy rövid ideig az irányzat hatása alatt dolgozik, míg Szobotka 1919 után két-három évig képviseli a tendenciát a hazai művészeti életben. Még nehezebb itthonról megítélnünk Réth Alfréd, Csáky József vagy a most árverésre kerülő Miklós Gusztáv művészetét, akik szinte teljes életművükkel Párizs és Franciaország művészeti áramába tartoztak bele. Bár mindhárman fontos szerepet töltek be a kubizmus kialakulásában, a magyar művészeti életre csak áttételesen gyakoroltak hatást.

A rejtett, áttételes ösvények azonban időről-időre a felszínre bukkannak. Az elmúlt évek során egymást követték azok a kiállítások és monográfiák, melyek a pályájukat külföldön bejáró magyar származású művészeknek szenteltek figyelmet. Így Réth Alfréd, Anton Prinner vagy aktuálisan Miklós Gusztáv neve ma már korántsem ismeretlenek a magyar közönség előtt. Ez a hiánypótlás egyben utat is nyit a fenti alkotók művei számára, hogy végre elfoglalják helyüket a klasszikus magyar festészet panteonjában, s ezzel együtt a hazai gyűjteményekben is. A cél egyértelmű, tovább árnyalni a magyar festészettörténet végtelenül gazdag és csodálatos világát.

MIKLÓS GUSZTÁV PÁRIZSBAN

Miklós Gusztáv 1909-ben hagyja el Magyarországot, hogy a budapesti iparművészeti iskolát a párizsi La Palette akadémiára cserélje fel. Henri Le Fauconnier lett a mestere. Barátja s korábbi iskolatársa Csáky József műteremlakásába költözött, aki ekkor már egy éve a francia fővárosban élt. Csákyknak köszönhetően hamarosan megismerkedett Léger-vel, Archipenkóval és a párizsi avantgárd szinte valamennyi neves képviselőjével. Csáky ismerteti össze Miklóst például Picassóval és Braque-kal, ezek a találkozások pedig döntően befolyásolták művészetének alakulását. Rövidesen a kubizmus mellett kötelezte el magát. A kritikák szerint a Salon d'Automne-on 1911-ben bemutatott *Férfiportréja* már egyértelműen Braque és Picasso hatásáról árulkodott. Később Metzinger műtermében vett magánórákat, hogy 1913-ra már kiérlelt stílusával álljon a Salon des Indépendants közönsége elé.

MIKLÓS GUSZTÁV STÍLUSA

Miklós Gusztáv első kubista alkotásain egyértelműen a formák analitikus felbontására törekedett. Míg a háttérre rendre naturalisztikus módon ábrázolja, a kép középterébe elhelyezkedő modell formáit keresztirányú síkokkal elmettzi. A metsző síkok dinamikus, lendületes alkalmazása egyben átvezető vizuális elemet is képez a motívum és a háttér között. A metsző síkok funkciója azonban ennél lényegesen több. Miklós a metszések által létrejött szelvényeket kiforgatja a térbe, így oldva meg az analízált forma többnézetűségét. Ezt az eljárást követi az itt bemutatott festményen is, ahol az arc profiljának és frontális nézetének szintézisére tesz kísérletet a fiatal mester. Bár az 1913-ban festett művet a kép datálása értelmében egy évvel később átfestette, nem elképzelhetetlen, hogy azonos azzal az alkotással, melyet Miklós az 1913-as Salon des Indépendants-ban, a francia kubistákkal egy teremben mutatott be *M. M. kisasszony* címmel.

Kaszás Gábor

